

Dokumentation af data for sengepladser og belægning (version 1.3)

Notatet beskriver og dokumenterer indikatorer for sengepladser og belægning. Særlige forhold ved indsamlingen af data for belægning beskrives, herunder forbehold ved sammenligning af belægningstal på tværs af hospitaler og regioner.

Indholdsfortegnelse

Dokumentation af data for sengepladser og belægning.....	1
Om data.....	2
Grunddata.....	2
Indikatorbeskrivelse.....	2
Antal senge.....	2
Patienter.....	3
Belægningsgrad.....	3
Antal dage med overbelægning.....	4
Andel sengedage med overbelægning på medicinsk blok.....	4
Øvrige indikatorer.....	4
Definitioner.....	4
Antal dage med overbelægning.....	4
Bemærkninger til data.....	5
Revisionshistorik for dokumentet.....	5
Bilag A: Indikator for belægning på medicinsk blok.....	6
Indikatorpopulation.....	6
Tolkning af indikatoren.....	7
Bearbejdning, aggregering og rapportering af data.....	7
Indikatoren i matematiske termer:.....	7

Om data

Oplysninger om antallet af patienter samt antallet af normerede og disponible sengepladser opgøres dagligt kl. 23.00. Regionerne indberetter månedligt data fra hele regionen.

I forbindelse med indsamlingen af data om belægning er det vigtigt at gøre opmærksom på, at der kan forekomme forskelle i de regionale indberetninger. Dette betyder, at sammenligning af resultater på tværs af sygehuse og regioner skal foretages med forbehold.

Der arbejdes på at skabe ensretning af de regionale indberetninger.

Grunddata

Den måde, hvormed der dannes grunddata til beregning af belægningsprocenterne, er grundlæggende:

- 1) Data sendt ind fra regionerne ensrettes mht. variable og formater og lægges sammen med data indberettet til SEI, så der bliver ét stort landsdækkende datasæt med oplysninger om sygehuskode og afdelingskode (SHAK¹), evt. en SOR²-kode, belægningsdato, antal normerede senge, antal disponible senge og antal patienter.
- 2) Alle kontakter med manglende oplysninger om disponible senge (blank værdi), får variabelen sat til antallet af normerede senge.
- 3) Oplysninger om region, sygehusnavn og overafdelingsnavn kobles på fra SHAK/SOR. Det er navnet, der er gældende på den sidste dag i den måned, som belægningsdatoen ligger i, der bliver brugt.
 - a. Hvis ikke der findes en overafdeling i SHAK, der er gældende på den pågældende belægningsdato, er det navnet på den senest gældende overafdeling i SHAK, der bliver brugt

Hermed er grunddata til beregning af belægningsprocenter dannet.

Indikatorbeskrivelse

Antal senge

– Normerede sengepladser

En normeret sengeplads er defineret som en seng i et sengeafsnit til anvendelse for en indlagt patient. Antallet af normerede sengepladser opgøres dagligt kl. 23.00.

I normeringen indgår sengepladser til overvågning og pleje. Normerede sengepladser inkluderer senge på:

- Akut modtageafsnit

¹ Sygehus-afdelingsklassifikationen (SHAK) klassificerer hospitaler og andre sundhedsrelaterede institutioner. Læs om SHAK [her](#).

² Sundhedsvæsenets Organisationsregister (SOR) indeholder informationer om organisations- og adressedata i sundhedsvæsenet. Læs om SOR [her](#).

- Senge til intensiv behandling
 - Hotelsenge - såfremt at patienten indlægges på patienthotellet med overvågning, og sengepladsen indgår som en del af stamafsnittets normerede senge.
 - Kuvøser samt senge på neonatal afsnit. Vugger til nyfødte på fødeafsnit og senge på opvågningsafsnit medregnes ikke til de normerede sengepladser
- *Disponible sengepladser*
- En disponibel sengeplads er defineret som en seng i et sengeafsnit, som reelt er til rådighed til anvendelse for indlagte patienter kl. 23.00. Der kan være normerede senge, som ikke reelt er til rådighed i en given periode på grund af eksempelvis ferielukning, ombygning og lignende, og disse skal derfor ikke indgå i opgørelsen af de disponible sengepladser.
- Alle kontakter med manglende oplysninger om disponible senge (blank værdi), får variabelen sat til antallet af normerede.

Patienter

Antallet af indlagte patienter på opholdsafdelingen opgøres dagligt kl. 23.00.

Det bemærkes, at indlagte patienter på orlov ikke tælles med i antal ydede sengedage. Orlov er en periode under en sygehusindlæggelse, hvor patienten kan forlade sygehuset (f.eks. en weekend), men hvor der ikke foretages en udskrivning. Baggrunden for, at patienter på orlov ikke tælles med, er, at det er den faktiske belastning af en sygehusafdeling, der ønskes vist i denne opgørelsesmetode. Da orlovspatienter ikke er fysisk til stede på afdelingen, indgår de ikke i opgørelse af belægningsgraden.

Belægningsgrad

I beregningen af belægningsgraden sammenholdes sygehusets aktivitet (ydede sengedage) og kapacitet (antallet af sengepladser). Som mål for kapaciteten kan enten normerede eller disponible sengepladser anvendes. Da antallet af disponible sengepladser giver det mest retvisende billede af kapaciteten, udregnes belægningsgraden som udgangspunkt ud fra antallet af disponible senge. Beregninger af belægningsgraden ud fra antallet af normerede senge kan dog også findes på hjemmesiden, ved at vælge "Normerede" under *Sengetype*.

Belægningsgraden opgøres som summen af antal patienter pr. måned i forhold til summen af antal disponible sengepladser pr. måned:

- 1) Der summeres først på belægningsdato og overafdelingsniveau (6-cifret SHAK-kode eller "enhedsnavn" i SOR), så værdierne for hver dato afspejler summen af værdier for alle underafdelinger til den pågældende overafdeling. Det samme gøres på sygehusniveau og regionsniveau.
- 2) Der summeres efterfølgende på region, sygehus, overafdeling, belægnings år og belægnings måned, og summen af antal patienter divideres med summen af antal disponible senge, hvorved der dannes en belægningsgrad for hver måned i året.

Antal dage med overbelægning

For hver enkelt overafdeling, sygehus og region tælles antallet af dage i hver måned, hvor belægningsgraden har været over 100. Se under Definitioner for nærmere beskrivelse.

Andel sengedage med overbelægning på medicinsk blok

For hvert sygehus og region opgøres, hvor stor en andel patienter på medicinsk blok, som er udsat for overbelægning, opgjort i sengedage (overbelægningsdøgn). For yderligere beskrivelse og dokumentation, se bilag A.

Øvrige indikatorer

Under 'Beskrivende statistik af belægningsgrad' på hjemmesiden findes yderligere statistiske beregninger af belægningsgraden.

Definitioner

Antal dage med overbelægning

Antallet af dage med overbelægning på overafdelingsniveau: angiver antal distinkte dage i pågældende måned, hvor der har været flere patienter end disponible/normerede senge på overafdelingen.

Antallet af dage med overbelægning på sygehusniveau: angiver antal distinkte dage i pågældende måned, hvor der har været flere patienter end disponible/normerede senge på sygehuset.

BEMÆRK: dette tal er IKKE summen af antallet af dage med overbelægning på overafdelingsniveau, idet overafdelinger med ledig kapacitet indgår i beregningen.

Antallet af dage med overbelægning på regionsniveau: angiver antal distinkte dage i pågældende måned, hvor der har været flere patienter end disponible/normerede senge på mindst et af regionens sygehuse.

Overbelægning på specialeblokke

For hvert sygehus og samlet for hver region beregnes antallet af dage med overbelægning fordelt på specialeblokke

Antallet af dage med overbelægning på sygehusniveau: angiver antal distinkte dage i pågældende måned, hvor der har været flere patienter end disponible/normerede senge inden for specialeblokken på sygehuset.

Antallet af dage med overbelægning på regionsniveau: angiver antal distinkte dage i pågældende måned, hvor der har været flere patienter end disponible/normerede senge på mindst et af regionens sygehuse inden for pågældende specialeblok.

Bemærkninger til data

Læs separat dokument om bemærkninger til data på eSundhed.

Revisionshistorik for dokumentet

Revisionsdato	Version	Ændringer
20.11.2017	1.1	Tilføjet afsnit med definitioner. Tilføjet beskrivelse af overbelægning på Sygehusniveau samt Regionsniveau. Afsnittet om bemærkninger til data er udskilt i separat dokument på eSundhed.
22.12.2017	1.2	Tilføjet uddybende beskrivelse af antal dage med overbelægning på forskellige niveauer
08.05.2019	1.3	Neurologiske afdelinger og akutmedicinske afdelinger indgår i opgørelser for den medicinske blok, men dette har ikke fremgået af listen over specialer i den medicinske blok (bilag A). Dette er rettet. Derudover er det beskrevet, hvordan fælles akutmodtagelser (FAM) indgår i opgørelser for den medicinske blok.

Bilag A:

Indikator for belægning på medicinsk blok

Indikator for overbelægning på de offentlige sygehuse.

$$\frac{\textit{Summen af overbelægningsseudage på medicinsk blok pr. sygehus}}{\textit{Summen af sengedage opgjort på medicinsk blok pr. sygehus}}$$

Indikatoren viser andel sengedage med overbelægning opgjort pr. måned, kvartal og år.

Indikatorpopulation

Tælleren i indikatoren udgøres af antallet af patienter på medicinsk blok, som er udsat for overbelægning opgjort i sengedage (overbelægningsdøgn). Der tælles overbelægning, når belægningsprocenten (antal patienter delt med antal disponible senge) overstiger 100 pct. Fx. hvis der på en given dag er 103 sengedage, og en disponibel sengekapacitet på 100 er der således 3 overbelægningsdøgn.

Nævneren i indikatoren udgøres af hele sengedagsforbruget på medicinsk blok pr. sygehus.

Afgrænsning til medicinsk blok

- Intern medicin
- Endokrinologi (medicinske hormonsygdomme)
- Geriatri
- Gastroenterologi og hepatologi (medicinske mave-tarm- og leversygdomme)
- Hæmatologi (blodsygdomme)
- Infektionsmedicin (smitsomme sygdomme)
- Kardiologi (medicinske hjerte- og kredsløbssygdomme)
- Lungesygdomme
- Nefrologi (medicinske nyresygdomme)
- Reumatologi (gigtsygdomme)
- Dermato-Venerologi (hud- og kønssygdomme)
- Neurologi
- Akutmedicin

Vedrørende fælles akutmodtagelser (FAM): FAM indgår i opgørelser for den medicinske blok, såfremt regionen har indberettet, at den pågældende FAM's hovedspeciale er inden for den medicinske blok.

Afgrænsning af disponible senge

- En disponibel sengeplads er defineret som en seng i et sengeafsnit, som reelt er til rådighed til anvendelse for indlagte patienter kl. 23.
- Der skal tages forbehold for opgørelsen af disponible senge, da Rehfeld analysen har vist, at der er forskel på, hvordan sygehuse anvender

Tolkning af indikatoren

Jo lavere tal desto bedre. Har et sygehus 100 patienter, der hver har været indlagt i gennemsnit 7 dage, svarende til et sengedagsforbrug på 3.100 i januar måned, og der heraf har været 93 overbelægningsdage giver indikatoren 3 pct. På et andet sygehus med 200 patienter, der har været indlagt i gennemsnit 7 dage, svarende til et sengedagsforbrug på 6200 i januar måned, hvoraf 372 dage har været overbelægningsdøgn, giver et indikatorniveau på $372/6200 = 6$ pct.

Det bemærkes endvidere, at indikatoren er patientrettet og ikke kapacitetsrettet ved at den opgør, hvor stor en andel af patienterne, der har været "overbelægningspatienter". Det indebærer, at i dannelsen af indikatoren er tælleren trunkeret således, at "0" er det mindste bidrag (der findes ikke et negativt bidrag – hvilket er tilfældet i den traditionelle belægningspct., hvor et tal under 100 pct. således trækker indikatoren ned).

Bearbejdning, aggregering og rapportering af data

Indikatoren udarbejdes på baggrund af regionernes indberetninger af antallet af disponible senge til Sundhedsdatastyrelsen fra. (Dvs. ingen nye indberetninger).

National rapportering af indikatoren skal ske på sygehus- og regionsniveau.

Indikatoren på sygehusniveau aggregeres til regionsniveau ved følgende opgørelser:

$$\frac{\text{Summen af overbelægningsdage på medicinsk blok pr. sygehus i regionen}}{\text{Summen af samtlige sengedage på medicinsk blok i regionen}}$$

Indikatoren i matematiske termer:

$$\frac{\sum_{i \in mdr} \max \left(\sum_{j \in med.spec.} patienter_{i,j} - \sum_{j \in med.spec.} senge_{i,j} ; 0 \right)}{\sum patienter_{i,j}}$$

Hvor i = dage, j = speciale, patienter = patienter kl. 23. og senge = disponible senge, jf. ovenstående boks.